

Disciplina: Limba și literatura română

Colegiul Național Pedagogic „Constantin Brătescu”, Constanța

Propunător : profesor DEACU MARIANA

Clasa : a –XII-a

SUBIECTUL LECȚIEI: Algoritm de analiză a unui text narativ postmodern : Mircea Nedelciu **„Zmeura de câmpie”**

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: Perioada postbelică. Romanul

TIPUL LECȚIEI: de consolidare și sistematizare a cunoștințelor.

Obiective operaționale cognitive :

O1 . Să delimiteze periodic curentul postmodernist ;

O2. Să integreze romanul studiat în paradigma posmodernismului ;

O3. Să analizeze relațiile dintre o operă studiată și contextul cultural în care aceasta a apărut ;

O4. Să sistematizeze algoritmul de analiză al unui text narativ postmodern din perspectiva itemilor de evaluare la bacalaureat ;

O5. Să prezinte conținutul operei și să recunoască elementele de compoziție și de limbaj specifice unui text postmodern.

Obiective operaționale afective :

O1 . Să exprime un punct de vedere argumentat într-o discuție .

O2 . Să își dezvolte gândirea creatoare și gustul pentru lectură.

O 3. Să își exteriorizeze starea afectivă postlecturală .

SECVENȚE DIDACTICE/ DETALIERI ALE CONȚINUTURILOR	COMPETENȚE SPECIFICE	ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE	STRATEGII DIDACTICE				TIPURI DE EVALUARE	OBSERVAȚII
			METODE DIDACTICE	TIMP	MATERIALE DIDACTICE	MIJLOACE DIDACTICE		
<p>1. CAPTAREA ATENȚIEI</p> <p>POSTMODERNISM – o etichetă bon á tout faire - concept fragmentar și caleidoscopic , suferă de o hiperinflație semantică a contextelor în care apare .</p>	<p>2.4. Integrarea unei opere literare într-un anumit context .</p>	<p>. Profesorul cere elevilor să alcătuiască un cvintet cu tema postmodernismul respectând urm. Indicații:</p> <p>Vers 1- cuvânt tematic; Vers 2 – 2 adj care să indice trăsături ale curentului ; Vers 3 – 3 verbe la gerunziu care să indice acțiuni asociate curentului ; Vers 4 – 4 cuvinte care să exprime atitudinea voastră față de postmodernism Vers 5 – un cuvânt care să surprindă esența viziunii asupra postmodernismului .</p>	<p>Conversația euristică</p> <p>Metoda cvintetului</p>	5 min		<p>Caietele de clasă ale elevilor</p>	<p>Evaluare individuală</p> <p>Evaluare frontal/ Aprecieri verbală prin calificative / note</p>	<p>Profesorul verifică cvintetele elevilor și oferă feedback</p>
<p>2. ENUNȚAREA OBIECTIVELOR</p>		<p>Se precizează țintele de atins până la sfârșitul orei: - de sistematizat un algoritm de analiză a particularităților romanului postmodern „<i>Zmeura de câmpie</i>” care să înglobeze itemi integrați în programa de bacalaureat , profil umanist .</p>	<p>Explicația</p> <p>Discuție frontală</p>	1 min		<p>Foi flipchart</p> <p>Fișă cu sarcini de lucru</p>		

<p>3. ACTUALIZAREA INFORMAȚIILOR – ANCORĂ</p> <p>Se trasează coordonatele și conceptele particularizante ale postmodernismului</p> <p>POSTMODERNISM – o etichetă <i>bon à tout faire</i> - concept fragmentar și caleidoscopic suferă de o hiperinflație semantică a contextelor în care apare.</p>	<p>1.3 Expunerea orală a unor opinii / comentarii pe marginea diferitelor texte literare și non-literare .</p> <p>3.1. Construirea unei argumentații scrise /orale pe o temă dată ;</p> <p>3.2 Compararea și evaluarea unor puncte de vedere diferite exprimate în legătură cu un anumit text literar sau cu un fenomen literar/ cultural .</p>	<p>Ce este postmodernismul ?</p> <p>Care sunt termenii asociați postmodernismului?</p> <p>Care sunt scriitorii incluși în corpusul de scrieri postmoderne?</p> <p>Care sunt scriitorii generației 80 care reprezintă postmodernismul românesc ?</p> <p>Care este importanța lui Mircea Nedelciu în contextul postmodernismului?</p> <p><i>Postmodernismul rezultă din modernism , într-un anume sens , mai mult decât urmează după modernism. Are puncte comune cu modernismul al cărui nume continuă să îl poarte înăuntrul lui – Matei Călinescu- Cinci fețe ale modernității</i></p>	<p>Interogarea multiprocesuală</p> <p>Brainstorming</p> <p>Receptare critică</p> <p>ANEXA 1</p> <p>Conversația euristică</p> <p>Problematizare</p>	<p>4 min</p>		<p>Caietele elevilor</p>	<p>Observare sistematică</p> <p>Evaluare frontală</p>	<p>Dialog de orientare dirijat de profesor</p> <p>Profesorul trasează concluziile :</p> <p>Istoria și semnificația termenului sunt încă controversate .</p> <p>Teoreticienii au oferit o serie nesfârșită de definiții care se împart, de fapt, în două direcții: unii văd postmodernismul ca o orientare opusă modernismului, alții ca o continuare stranie a lui.</p>
---	---	---	--	--------------	--	--------------------------	---	---

		<p>Ihab Hassan , unul din cei mai prolifici critici ai pomu, alcătuiește o întreagă listă de termeni care se referă la retorica rupturii și a desfințării : <i>decreație, dezintegrare, deconstruire, descentrare, deplasare, dislocare, discontinuitate, demistificare, descompunere, delegitimare, dezmembrare, disoluție</i></p> <p>Semnificația prefixul post : <i>„întoarcerea către formele istoricizate, recuperarea trecutului , deci continuitate dar la modul exclusiv, parodic, ironic sau metatextual.”</i> Umberto Eco</p>	Receptare critică				Observare sistematică	<p>În general critica a identificat două contexte diferite în care este folosit termenul : 1. pentru a desemna condiția cultural contemporana ; 2. pentru a descrie un set specific de caracteristici textuale ce poate fi aplicat anumitor opera literare.</p> <p>ANEXA 1</p>
<p>4. DIRIJAREA ÎNVĂȚĂRII Se definește ipoteza de lucru . Elevii împărțiți în 6 echipe vor discuta/ analiza o particularitate a textului narativ postmodern</p>	<p>1.2 . Redactarea unor tipuri diverse de compuneri pornind de la diferite texte literare</p>	<p>Profesorul organizează echipele și numește un lider. Echipe 1- încadrarea romanului în estetica postmodernismului Echipe 2 –Analiza titlului Echipe 3- Temele romanului Echipe 4 – Construcția discursului narativ</p>	<p>Team-work</p> <p>Învățarea prin cooperare</p>	15 min		<p>Foi flipchart</p> <p>Markere</p> <p>Textul suport</p> <p>ANEXA 3</p>	Observare sistematică	<p>Fiecare echipă va primi o fișă cu citate orientative pentru sarcina de lucru.</p> <p>ANEXA 2</p>

	<p>2.1. .Folosirea unor tehnici variate pentru analiza în detaliu a unor texte literare diverse ;</p> <p>2.2. Evidențierea unor posibilități diferite de interpretare a aceluiași text</p>	<p>Echipa 5 –Sintaxa personajelor Echipa 6- 2 scene reprezentative pentru tema și viziunea din roman</p>	<p>Problematizare</p> <p>Conversația euristică</p>			Manual		
<p>5.</p> <p>OBȚINEREA PERFORMANȚEI Se prezintă materialele realizate de fiecare echipă</p>	<p>3.1. Construirea unei argumentații scrise/orale pe o temă dată ; 2.4. Evidențierea unor posibilități diferite de interpretare a aceluiași text în funcție de mai multe perspective de lectură .</p>	<p>Elevii vor prezenta pe foi de flipchart informațiile în ordinea în care finalizează sarcina de lucru .</p>	<p>Învățarea prin cooperare</p> <p>Problematizarea</p> <p>Dialog euristic</p> <p>Argumentare</p>	20 min		<p>Flipchart</p> <p>Markere</p> <p>Fișa de lectură</p>	<p>Evaluare frontală</p> <p>Aprecieri verbală, prin calificative / note</p>	<p>Liderii echipelor prezintă materialele realizate ;</p> <p>Profesorul completează și nuanțează răspunsurile elevilor ;</p> <p>Notarea răspunsurilor .</p>

6. ASIGURAREA FEEDBACKULUI	2.4 Folosirea unor modalități diverse de înțelegere și de interpretare a textelor literare studiate.	Elevii primesc o fișă de muncă independentă care vizează structurarea și sistematizarea informațiilor prezentate de fiecare echipă care se completează pe măsură ce liderii prezintă materialele. (ANEXA 4)	Problematizare			Fișă de lucru individuală ANEXA 4	Evaluare prin itemi semiobiectivi	Profesorul supervizează completarea fișelor de către elevi . ANEXA 4
7. EVALUAREA PERFORMANȚE	1.2. Redactarea unor tipuri diverse de compuneri pornind de la diferite texte literare: rezumat, comentariu, analiză și sinteză ,eseu, paralelă	Elevii primesc o fișă ce cuprinde o sinteză a principiilor creatoare optzeciste / postmoderne ANEXA 5	Problematizare Dialog euristic	3 min		Fișă sinteză ANEXA 5	Evaluare frontal ANEXA 5	Dialog de orientare dirijat de profesor

8. ASIGURAREA TRANSFERULUI	1.4 Redactarea unor compoziții despre textele studiate și alcătuirea unor texte funcționale sau a unor proiecte .	Tema pentru acasă : Redactează un eseu de minim 400 de cuvinte în care să prezinți relația dintre două personaje într-un roman studiat, publicat după 1980. -prezentarea statutului social , psihologic, moral al fiecăruia dintre personajele alese; - evidențierea prin două episoade commentate , a modului în care evoluează relația dintre cele două personaje; -analiza, la alegere, din lista următoare, a două component de structură,de compoziție și de limbaj ale romanului , semnificative pentru construcția personajelor .		2 min		Caietele de teme ale elevilor Textul support ANEXA 3 Fișele de receptare critică Fișele de lucru ale lecției	Itemi de tip subiectiv	
---------------------------------------	--	---	--	----------	--	---	---------------------------	--

ZMEURA DE CÂMPIE

Algoritm de analiză a textului narativ postmodern

Sarcini de lucru / citate semnificative

Echipa 1 : Încadrați romanul într-un curent literar : POSTMODERNISMUL

Citate orientative :1. „, Proza lui Mircea Nedelciu aparține unui postmodernism metaficțional , postmodernism preponderant liric, autoironic și parodic, caracterizat prin discontinuitate epică , expunere ostentativă a strategiilor și procedeele narative și încălcare sistematică a regulilor constitutive ale operei, parodiare a convențiilor literare și provocare direct a cititorului” **Carmen Mușat** , „ Perspective asupra romanului românesc postmodern și alte ficțiuni teoretice ”

2. Romanul **Zmeura de câmpie** „în care se concentrează toate descoperirile și abilitățile textualismului , poate da o idee despre preocupările prozei românești din anii ' 80.” **Eugen Simion** , *Scriitori români de azi*, Cartea Românească, București.

Echipa 2. ANALIZA TITLULUI : *Zmeura de câmpie*

Citate orientative : 1. „,Combinăția ironic-oximoronică din titlul romanului – căci zmeura nu crește de obicei la câmpie – hrănește o aură simbolică obscură la care autorul recurge pentru a semnală neobișnuitul, misterul, neliniștea marilor operațiuni de recuperare/ reconstituire/ aproximare a profilurilor identitare pierdute.” **Ioan Bogdan Lefter** , *Prefața* la ediția Mircea Nedelciu , Opere 3 , Editura Paralela 45, București, 2014

2. „Mircea Nedelciu a ales un subtitle neobișnuit , semnalând apartenența categorială , însă într-o formă „jucată”, sugerând că reflectează în mod special asupra situației („ roman împotriva memoriei”) . De fapt, personajele „se luptă” cu propria „memorie” precară, pe care ar dori s-o întregască , fără ca așa ceva să fie posibil , dar și cu aceea colectivă , falsificatoare dincolo de care destinele individuale nu se mai zăresc , drept care autorul și cartea i se ridică împotriva, încercând s-o deconstruiască și să recupereze ce se mai poate recupera din trecutul din ce în ce mai îndepărtat. *À la recherche du temps perdu...*” **Ioan Bogdan Lefter** , *Prefața* la ediția Mircea Nedelciu , Opere 3 , Editura Paralela 45, București, 2014

Echipa 3 – ZMEURA DE CÂMPIE – roman politematic

Citat orientativ : „Principalul fir narativ al romanului va fi investigarea rădăcinilor, încercarea de a-și afla părinții și de a le înțelege deciziile de abandonare a copiilor sub presiunea marilor răvășiri colective din timpul războiului al doilea și din perioada imediat postbelică.” **Ioan Bogdan Lefter** , *Prefața* la ediția Mircea Nedelciu , Opere 3 , Editura Paralela 45, București, 2014.

Echipa 4 : CONSTRUCȚIA DISCURSULUI NARATIV

Citat orientativ : „Una din cele mai frecvente tehnici ale codului postmodern este inserția în text tocmai a actului de scriere”.
Patricia Waugh în studiul *Practising Postmodernism , Reading Modernism*.

Echipa 5 : SINTAXA PERSONAJELOR ÎN ROMANUL ZMEURA DE CÂMPIE

Citat orientativ : „Similaritățile comportamentale ale personajelor justifică apartenența grupului Grințu- Zare-Gelu la categoria alter-egourilor lui Mircea Nedelciu . Urmărind și amintitele recurențe și permutări de trăsături și de conjuncturi , am putea interpreta trioul ca soluție literară de transpunere în ipostaze distincte a celor trei nivele ale personalității, în perspectivă freudiană” **Ioan Bogdan Lefter** , *Prefața* la ediția Mircea Nedelciu , Opere 3 , Editura Paralela 45, București, 2014.

Echipa 6 : 2 SCENE REPREZENTATIVE DIN ROMAN

Citat orientativ: „ Primul lucru care frapează la deschiderea cărții , înaintea lecturii , e organizarea alfabetică : în loc să fie numerotat cum se obișnuiește , cu 1 primul capitol are ca titlu care începe cu „ A” , următoarele parcurgând, până la final, tot șirul , până la „Z” . **Ioan Bogdan Lefter** , *Prefața* la ediția Mircea Nedelciu , Opere 3 , Editura Paralela 45, București, 2014.

FRAGMENTE TEXT- „Zmeura de câmpie”

Fragment 1. (DRUM) De la Cluj-Napoca până în satul în care anul acesta mi-am exercitat meseria de țapinar, învățată ușor și profesată cu greu în vacanțele din timpul liceului, trebuia să merg cam două ore cu un autobuz. După ce am coborât din tren, m-am dus glonț la adresa pe care mi-o dăduse Ana. Ar fi fost prima dată când o vizitam după ce, cu ciudatele mele calități de detectiv, o descoperisem în satul ei de lângă orașul Sfântu-Gheorghe. Știți că ea învață aici, la Cluj, ca să se facă învățătoare? În fine, n-am găsit-o acasă și m-am dus la autogară. Pe drum mă gândeam și cum să fac să îmi scot un abonament și să vin mai des s-o văd.

Nici nu știu dacă autobuzul poate fi numit obiect pur și simplu. El îndeplinește în lumea de azi atâtea funcții încât poate fi luat și drept ființă (dragă și mult așteptată; rupi petale de margaretă și te întrebi: vine, nu vine, mă iubește, nu mă iubește?) și drept instituție (ce dacă e pe patru roți? E destul să se pună în mișcare și-l și auzi pe șofer: „aici eu conduc!”) și drept forum („am auzit ieri în autobuz că...”) etc.etc. Luat ca atare, adică drept un mijloc de transport care duce persoane, pardon, pasageri de colo până colo, el prezintă adesea mai multe excepții decât sunt necesare pentru simpla confirmare a regulii. [...]

De altfel, prin ușa întredeschisă a autobuzului (încă nu ne urcasem în el) puteau fi citite și alte anunțuri scise cu aceeași vopsea pe aceeași tablă. CONDUCĂTOR AUTO U.V. COSTEL/ PRIMUL CONTROLOR ESTE CONDUCĂTORUL AUTO/ TĂTICULE TE ROG SĂ CONDUCI CU ATENȚIE, NU UITA CĂ NOI TE AȘTEPTĂM CU DRAG ACASĂ. Pe figura șoferului de cursă rapidă se putea citi orice, numai bunăvoință nu. [...]

Brusc, șoferul își aruncă privirea peste grupul compact de cetățeni care așteaptă să se urce (ați ghicit, autobuzul e încă gol!) și descoperă pe cineva, un cunoscut căruia îi strigă spre luare aminte: „Asta-i cursă rapidă!” Omul se desprinde cu necaz din grupul celor care speră să se urce și se îndreaptă spre autogară. Strigă, totuși, peste umăr, la șofer: „Te prind eu că oprești la Cîmpinaș”.

Pare să fie o amenințare, ceva i se va întâmpla șoferului dacă nu va respecta programul său de „cursă rapidă”, în baza căruia l-a trimis pe om să mai aștepte, și se va opri cumva și pe la Cîmpinaș. [...]

... numita cursă rapidă” oprește la toate cotiturile (precum mașina cu Terente și Didina dintr-un cântec de copii) cu condiția ca solicitantul să fie pasager plătit, adică unul care a dat banii și nu a primit bilet. Bineînțeles că oprește și la Cîmpinaș unde coboară doi cetățeni care au dat fiecare câte 10 lei, dar... surpriză: omul refuzat la plecare a și ajuns aici, probabil cu vreo mașină de ocazie, iar acum e gata să-și pună în practică amenințarea.

– Cursă rapidă, ai? - strigă el la șofer în timp ce acesta se grăbește să-i închidă ușa în nas. Devine apoi și mai furios și vine în fața mașinii. Șoferul ambaleză motorul, dar nu reușește să evite spargerea parbrizului. Omul a lovit cu sete și se pare că a avut și ceva de metal în mână. Am avut, după aceea, mult mai mult aer tot timpul drumului. [...]

Sănătate, dom' profesor, o să vă mai scriu eu!

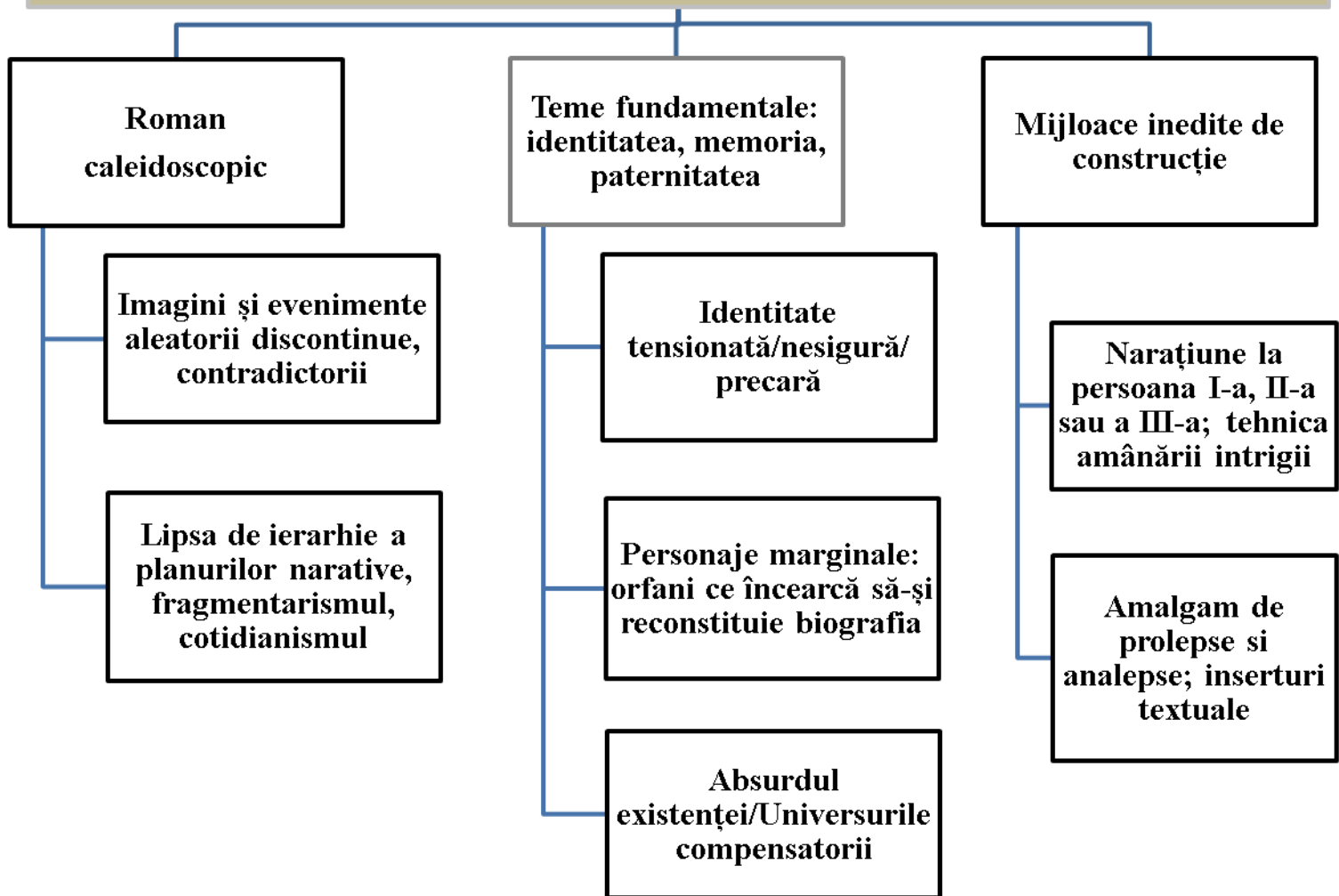
Zare

ANEXA 4

Fisă sintetică – Zmeura de câmpie, M. Nedelciu

DELIMITĂRI CONTEXTUALE	Mircea Nedelciu – Generația 80		
	Încadrarea romanului în postmodernism		
ANALIZA TITLULUI	Nivel obviu	Novel obtuz	Relația titlu –text
ROMAN POLITEMATIC	Temele romanului		
CONSTRUCȚIA DISCURSULUI NARATIV	Perspectiva narativă		
	Tehnici narative		
	Intertextualitate	Metaroman / autoreflexivitate metafictțională	Rolul lectorului în pactul postmodern
SINTAXA PERSONAJELOR	ZARE POPESCU	RADU A . GRINȚU	GELU POPESCU
2 SCENE EMBLEMATICE ÎN ROMAN	SCENA 1		SCENA 2

ZMEURA DE CÂMPIE – sinteză a principiilor creatoare optzeciste/postmoderne

Particularități ale romanului postmodern într-o operă studiată

Mircea Nedelciu – „Zmeura de câmpie”

DELIMITĂRI CONTEXTUALE

Generația 80 apare pe fondul unei crize acute a adevărului , manifestă ostentativ refuzul compromisului , al minciunii politice și al canonului cultural impus de ideologia și propaganda comunistă și promovează un „ realism al atitudinii față de real ” (Mircea Nedelciu) având ca efect „ radicalizarea mentalității artistice și politice din deceniul nouă. Scriitori optzeciști constituie, după perioada interbelică , a doua generație cu vocație și conștiință teoretică din literatura română. Înzestrați cu talent și cunoscând evoluția teoriilor literare în plan mondial , au determinat depășirea temelor și formulelor artistice ale deceniilor anterioare , impunând o schimbare fundamentală la nivelul producerii și al receptării textului literar la noi.

Proza generației 80 -Mircea Cărtărescu, Gheorghe Crăciun , Mircea Nedelciu , Nicolae Iliescu , Cristian Teodorescu, Ioan Groșan, Ștefan Agopian, Ioan Bogdan Lefter - se circumscrie postmodernismului.

Mircea Nedelciu este *liderul incontestabil al generației textualiste* (Eugen Simion „*Scriitori români de azi*”) și unul dintre cei mai valoroși scriitori postmoderni . Elementul comun operei lui Mircea Nedelciu , de la declarațiile teoretice la interviuri , articole până la proza scurtă și romane, este rolul activ atribuit cititorului : „ *Nedelciu acordă într-adevăr , o mare atenție receptării textului literar. Pentru el este adevărată aserțiunea postmodernă că în literatura de azi, în triada autor-operă-receptor , accentul se deplasează pe relația între ultimii doi termeni. Cititorul devine, în aceeași perspectivă, un adevărat personaj al textului*”. (Mircea Cărtărescu). El evidențiază, ba chiar teoretizează constantele epicii postzeciste , cel mai valoros roman al său , *Zmeura de câmpie* (1984), sintetizând majoritatea principiilor creatoare specifice postmodernismului românesc. Volumele sale includ : proza scurtă – *Aventuri într-o curte interioară* (1979) , *Efectul de ecou controlat* (1982), *Amendament la instinctul proprietății* (1983) și romanele : *Zmeura de câmpie* (1984), *Tratament fabulatoriu* (1986), *Femeia în roșu* (1990) , roman scris împreună cu Adriana Babeți și Mircea Mihăieș și *Zodia Scafandrului*(2000) , roman neterminat, publicat postum, toate acestea atestând dovada unui talent epic neobișnuit. **Formula romanescă** utilizată este inedită : autorul dezvăluie modalitățile de construcție a unui text sau personaj , aduce în narațiune un număr mare de povestitori , metatextul, narațiunea la persoana a doua , care implică o reală comunicare cu lectorul .

POSTMODERNISMUL – REPERE GENERALE

Zmeura de câmpie (1984) este unul dintre primele noastre romane postmoderne . Postmodernismul reprezintă , din punct de vedere cultural, epoca în care trăim , lumea contemporană , fiind simultan cu apariția societății de consum . La început , postmodernismul s-a afirmat în arhitectură în încercarea de a opune rigidității formelor geometrice moderniste un oraș „cu memorie” care să păstreze trecutul și să îi dea un nou înțeles, dintr-o perspectivă ludică, ironică sau nostalgică.

Teoreticienii postmodernismului vorbesc despre următoarele caracteristici:

- ▶ Relaxarea standardelor estetice și artistice / relativizarea normelor și a canoanelor/ decanonizarea ;
- ▶ Recuperarea ironică și parodică a trecutului, a fenomenelor de cultură ale predecesorilor;
- ▶ Literatura postmodernă utilizează citatul, aluzia, pastișa , reciclarea formelor literare vechi ;
- ▶ Cultivă imprecizia și indeterminarea sensului . Indeterminarea derivă din pierderea încrederii în valorile absolute și din descoperirea hazardului .
- ▶ Interferența registrului ludic/ironic cu cel grav ;
- ▶ Pentru postmoderni , literatura este un labirint textual de posibilități, de timpuri paralele, de epoci trecute și viitoare alternative;
- ▶ Hibridizarea (impuritatea) , fragmentarea , colajul , pastișarea unor vechi motive, teme și formule estetice;
- ▶ Ironia , ludicul , parodicul , experimentul ;
- ▶ Poezia se întoarce spre realitatea orașului și a străzii (street poetry) ;
- ▶ Se estompează granițele literare între genuri și specii literare : hibridizarea genurilor/ respingerea sentimentalismului specific liricii / narativizarea liricii (introducerea unor elemente ale relatării directe, ale povestirii; refuzul plasticizării limbajului; -refuzul metaforei / nerespectarea convențiilor poeziei tradiționale și a normelor limbii / oralitatea expresiei/ jocurile de limbaj ;
- ▶ Trecerea de la proza auctorială la proza autoreflexivă = printre tehnicile de creație preferate de postmoderni se află intertextualitatea , adică un procedeu prin care textul trimite mereu la alte opere , citând fără ghilimele , preluând personaje, simboluri, fragmente , sintagme celebre sau rescriind, pur și simplu alte texte . Postmodernii consideră că originalitatea nu mai este posibilă decât prin conectarea propriei creații la o întreagă rețea textuală , proces din care să rezulte practic o rescriere , întrucât , o dată cu depășirea / asumarea modernității, naivitatea inovației totale s-a pierdut. Rămâne doar conștiința că totul a fost scris , urmând ca rescrierile contemporane să nuanțeze / aprofundeze/ ironizeze/ redimensioneze întreaga istorie a romanului. În consecință, intertextualitatea reprezintă o emblemă a epicii postmoderne . Mai mult, incoerența realului este evidențiată printr-o amalgamare nemaiîntânită a speciilor , a registrelor stilistice sau a indicilor spațiali și temporali.

- ▶ Limbaj prozaic, prin apropierea de existența cotidiană banală etc;
- ▶ Referențialul nu mai există , textul devine propriul referențial = metaroman; nonreferențialitatea limbajului (Mircea Nedelciu) / caracterul tranzitiv al limbajului (Simona Popescu) ;
- ▶ Carnavalizarea (eroi comici, alegorii complicate).
- ▶ Scopul nu mai este redarea vieții prin artă, ci estetizarea existenței;
- ▶ Lumea se dizolvă în limbaj și limbajul în lume;
- ▶ Regândirea poziției lectorului , care interacționând cu textul postmodern , devine un consumator activ și își apropiază un set de experiențe. Mircea Cărtărescu informează că pactul postmodern presupune estomparea autorului și mutarea accentului pe relația produs- destinatar (lector). Elementul comun operei lui Mircea Nedelciu , de la declarațiile teoretice la interviuri , articole până la proza scurtă și romane, este rolul activ atribuit cititorului, al cărui rol este regândit pentru că el este cel care desăvârșește opera. : „ *Nedelciu acordă într-adevăr , o mare atenție receptării textului literar. Pentru el este adevărată aserțiunea postmodernă că în literatura de azi, în triada autor-operă-receptor , accentul se deplasează pe relația între ultimii doi termeni. Cititorul devine, în aceeași perspectivă, un adevărat personaj al textului* ”. (Mircea Cărtărescu).
- ▶ Jean François Lyotard : „ *O operă nu poate fi modernă , dacă nu este mai întâi postmodernă* ”.

ZMEURA DE CÂMPIE - ÎNCADRAREA ÎN POSTMODERNISM

M. Nedelciu răstoarnă în mod explicit toate elementele de structură ale narațiunii moderniste . Spre deosebire de romancierii de la începutul și din mijlocul secolului XX care utilizau polifonia , pluriperspectivismul , memoria involuntară sau fluxul conștiinței pentru a reprezenta o realitate multistratificată, autorul Zmeurei de câmpie imaginează un puzzle existențial imposibil de recompus nici de narator sau de personaje , nici de autorul însuși , nici de cititori , oricât ar fi ei de avizați .

Iluziile verosimilității și autenticității au fost năruite de o întregă tradiție a genului romanesc , așa încât prozatorul postmodern subminează și încrederea în capacitatea tehnicilor literare de a reflecta felii de viață, dar și posibilitatea prezenței vreunui sens al vieții. Tot astfel și M. Nedelciu se arată reticent față de orice artificiu narativ-ficțional și refuză să caute o coerență a universului în care trăiește , preferând să lase impresia că perspectiva sa aglomerează într-o ordine aleatorie discontinuitățile , contradicțiile , metamorfozele unor existențe banale, comune.

Acestei specii narative i s-a spus roman caleidoscopic și a fost comparată inspirat de criticul Gheorge Crăciun cu videoclipurile contemporane: „ Proza noastră a anilor 80 a reprezentat prin forța împrejurărilor , un substitut al videoclipului , acest produs audiovizual, atât de la modă astăzi. Această proză aduce cu sine o lume în priză directă (sau în transmisiune directă așa cum îi place să spună lui Mircea Nedelciu) conținând eșantioane brute de real . Această lume curge, se sparge în fragmente , se reassemblează într-un perpetuu caleidoscop.

Aspectul polimorf , experimental, fragmentarea , perspectiva multiplă care afectează coerența povestirii au ca scop menținerea lectorului în text, cu promisiunea descoperirii în final a secretului. Atras în text de căutarea misterului legat de originea unor orfani crescuți la casa de copii în anii de după război, cititorul descoperă „ mecanismul” lecturii : metaromanul . Convenția narativă a verosimilității din vechiul roman realist, care apărea ca un ansamblu unitar și coerent și ascundea cititorului tehnicile construcție, este dezintegrată , parcă pentru a ilustra lumea la care se raportează , o lume „ lipsită de latura integratoare ”. Însă metaromanul postmodern aduce dezvăluirea mecanismelor de producere a textului , uenori prin comentariul ironic al naratorului : „ Nu s-ar putea afirma , din perspectivă auctorială, că Zare e un tip care se abține de la alcool. ; Nu-i nimic dacă cititorul e derutat. Asta ajută la înțelegerea mesajului.

ANALIZA TITLULUI- ZMEURA DE CÂMPIE

Titlul este un element paratextual, un element esențial al receptării pentru că oferă un indiciu interpretativ al discursului textual.

La **nivel obviu de lectură (Roland Barthes – nivel obviu = structura de suprafață- nivel gramatical)** titlul operei este alcătuit din substantivul comun articulat „ zmeura” , prepoziția simplă „ de” și substantivul nearticulat „câmpie” prin care se face referire la simbolul central al textului.

La nivelul relației cu textul , se observă că el este un **titlu interior (adică se regăsește și în interiorul textului)** , deoarece este reluat ca titlu al capitolelor F. și I., ultimul în limba latină. – rubus Idaeus. **La nivel semantic**, titlul are un sens denotativ , zmeura este fructul unui arbust ce crește în zona montană, prezența ei într-o grădină de la câmpie este un fapt o deznădăcinare care particularizează spațiul matrice al celor trei tineri (**Zare Popescu, Radu A. Grințu, Gelu Popescu**) fără identitate socială , satul Burlești. La nivel conotativ, zmeura din grădina fostului învățător simbolizează copilăria pierdută , „ imaginea cu care începe lumea”. Ea trezește amintirea, anamneza, ceea ce contrazice subtitlul **roman împotriva memoriei.**

Cu imaginea tufei de zmeură se deschide romanul , ca primă amintire din viața lui Zare Popescu , iar pe parcursul textului , zmeura apare ca **leitmotiv** : „ *Își mai amintea și că, undeva în lungul gardului dinspre drum , într-un loc mai umbros și mai accesibil oamenilor mari, creștea o plantă mai puțin obișnuită , una pe care nu o mai văzuse nici prin alte curți sau maidane, și nici pe câmp , o plantă despre care i-ar fi greu acum să spună dacă era cultivată sau sălbatică.*

Așadar, titlul textului are valoare de orientare și anticipare a lecturii, fiind „ *primul corpus literar pertinent*” (Arnold Roth) , desemnând simbolul unei înstrăinări (zmeura fiind o plantă de munte) : omul despărțit de familie, trădat de memorie și chiar de Istorie – este un înstrăinat în lume. Prozatorul își construiește romanul folosind biografiile a trei tineri orfani : Radu A. Grințu, Zare Popescu și Gelu Popescu, zis Meșteru, care au crescut fără părinți, au trecut pe la Casa de copii școlari din Sinaia, unde ultimii doi, la inițiativa celui mai mare, a lui Zare, s-au făcut frați.

ZMEURA DE CÂMPIE - ROMAN POLITEMATIC

Căutarea identității este tema care unește destinele personajelor Zare Popescu, Radu A. Grințu și Gelu Popescu, copii pierduți de părinți în epoca tulbure de după război , crescuți în orfelinat. La modul simbolic , lumea postbelică este „ orfană”, care își caută identitatea. O altă temă este incomunicarea între generații , pentru că între tinerii din anii '70 și părinții lor este o ruptură , o pată albă în memoria fiilor pierduți : „ *Tineretea și vârsta matură a omului care ți-a fost tată(îți este!), trebuie să fi existat acest om, s-au petrecut într-un timp de neînțeles.*”

Căutarea originilor , tema fiului pierdut , paternitatea, fenomenul ștergerii memoriei în context politic („*Delațiunea are un rol istoric ? ” întreabă Grințu*) , **anamneza , imposibilitatea comunicării între generații , raportul dintre individ și istorie** („ *Nu ce oameni..., ce perioadă ciudată!* ” atrage atenția Zare) sunt însoțite de **supratema povestirii și a povestitorului** (ca în scena antologică a povestirilor de la cazanul de țuică , dar și pe parcursul întâmplărilor când apar diverși povestitori cu diferite stiluri narrative , care îi caracterizează.)

Nu lipsește nici **tema iubirii** , dar este dezvoltată ca melodramă parodiată și dezintegrată cu final suspendat . Romanul de dragoste cu note de senzațional și melodramă , al învățătoarei Ana cu „frații” Popescu rămâne neîncheiat. (strategie a prozatorului = **operă deschisă** presupune ambiguitate și reflexivitate / Umberto Eco) . Ea îl iubește pe Zare căruia îi trimite scrisori și îi declară dragostea , dar el nu-i răspunde deși o iubește. Atunci ea îl întâlnește întâmplător pe Gelu Popescu , fratele de cruce al lui Zare de la casa de copii, de la care află de rudenie după ce fac dragoste. Ana rămâne însărcinată cu Gelu , dar nu-i spune și refuză să-l mai vadă , retrăgându-se la Burlești unde era învățătoare.

CONSTRUCȚIA DISCURSULUI NARATIV

O altă trăsătură a romanului postmodern este **atomizarea subiectului** (dispersarea lui în obiectele cu care se vine în contact prin intermediul privirii, fragmentarea , „dezordinea”) și a perspectivei narrative (pluralismul vocilor narrative, simultaneitatea perspectivei obiective și subiective) . Postmodernismul suferă de o adevărată obsesie epistemologică în care esențiale sunt fragmentele sau fracturile. Ihab Hassan, criticul prolific al postmodernismului , consideră că orice strădanie umană de a totaliza este în cele din urmă o tiranie care trebuie refuzată. Pentru creatorul postmodern lumea este compusă din fragmente. ; el încearcă să descopere moduri de fragmentare și diseminare a vechilor unități, presupus epuizate. Astfel, ficțiunea a devenit **descentralizată, iar decentralizarea** o rudă apropiată a fragmentării, constituie o modalitate prin care autorii pot reda caracterul dezarticulat al vieții contemporane. Fragmentarea este practic ubicuă în narațiunea postmodernă.

Mircea Nedelciu îmbină diferite perspective narrative : **narațiune la persoana I, II, III , focalizarea zero, externă și internă , homodiegeza, autodiegeza, heterodiegeza**. Narațiunea la persoana a III-a leagă diferitele discursuri la persoana I , „ documente cât de cât autentice” oferite de diferiți naratori , martori ai trecutului mai îndepărtat (războiul) sau mai apropiat (anii 50) ori martori ai prezentului (anii 70). Relatarea investigațiilor lui Gelu Popescu , spion al prozatorului , este realizată la persoana a doua. Omnisciența narativă este înlocuită cu competența narativă a lectorului. **Prozatorul postmodern atribuie lectorului un alt rol : acela de complice. Figura pasivă a cititorului tradițional a fost înlocuită de cititorul complice care va colabora cu autorul în încercarea de a realiza sinteza interpretativă și ordinea pe care textul ca atare a încetat să o mai ofere. Doar un cititor model, excesiv de sistematic va reuși să ordoneze cronologic evenimentele , căci, supuse unui amalgam de prolepse și analepse , întrerupte adesea de inserturi textuale din cărți de istorie , note auctoriale cu rol metanarativ, construite pe baza tehnici amânării intrigii și a narațiunii la persoana I, a II-a sau a III-a , planurile narrative se întretaie, alternează , se inserează reciproc, până când romanul dă impresia unei lumi descentrate, fragmentare, suspendate temporal și spațial. Mircea Nedelciu consideră că adevărata realitate surprinde prin discontinuitate și stranietate.**

Estetica postmodernă aduce în roman deplasarea interesului de la epic , ca reacție împotriva ideii de cauzalitate , către lumea care ia naștere prin intermediul cuvintelor , așadar către instantaneitate , prin suspendarea temporalității , a cronologiei faptelor : este o **estetică a discontinuității** care transformă lectura într-o veritabilă aventură a căutării epicului.

Conceput ca un dicționar de obiecte (*de la arac la zaț*) cu capitole orânduite alfabetic (ceea ce evidențiază și formal nașterea unei cărți , care se elaborează didactic de la A la Z) fără a se supune cronologiei , cuprinde aproape toate formele de discurs epic, unele utilizate și în proza scurtă a autorului : **confesiunea, jurnalul** (caietul de regie a lui Radu A.Grințu) , **romanul epistolar, extrase din scrieri istorice din opere de ficțiuni(intertextualitatea) , relatări obiective, auctoriale, eseu autoreferențial** (cartea se încheie cu studiul „ *Este Zare Popescu un personaj în romanul Zmeura de câmpie ?*) , dosar de documente, mai multe perspective asupra aceluiași eveniment sau personaj (pluriperspectivismul) , **discursul autorului și discursul naratorului** (în pagină și , mai rar în subsolul paginii) , **discursuri din afara scenariului romanesc** (numeroasele și savuroasele înregistrări făcute în autobuz , în tren , într-un restaurant etc) , **metaroman** care dezvăluie mecanismele de producere a textului : „ *Nu s-ar putea afirma din perspectivă auctorială, că Zare e un tip care se abține de la alcool . ; Nu-i nimic dacă cititorul este derutat. Asta ajută la înțelegerea mesajului..*” În narațiunea postmodernă care promovează **indeterminarea , ambiguitatea și prolixitatea expresiilor** precum și anularea structurii logice a enunțurilor se proiectează o serie de scenarii narative numai ca să fie apoi dejucate , negate sau înlocuite de alte scenarii. Sentimentul **incertitudinii insolubile** este constant polarizat de ezitățile și inconsecvențele conștiente ale naratorului care mizează pe această strategie pentru a institui o criză a sensului specifică poeziei postmoderne.

În roman subiectul se lasă mai greu construit și este reconstituit din fragmente coincidente și întâmplări care țin uneori de senzational. Incipitul plasează narațiunea sub semnul amintirii și al povestirii : „ *Își mai amintea curtea unei case la țară , o curte uriașă, un maidan aproape. Zare Popescu și Radu A. Grințu se cunosc întâmplător în armată , în 1973. Aflați la trageri , Zare îi povestește camaradului prima sa amintire , dintr-o copilărie îndepărtată. În curtea uriașă a unei case de țară , vara, un copil se ascunde într-o tufă de zmeură și ascultă vocea plângăcioasă a altui copil care îl caută.*

Această amintire este singurul document „ cât de cât autentic” din viața lui Zare Popescu. Pentru Grințu , care dorește să devină regizor de film, această amintire constituie primul cadru al scenariului cinematografic imaginat pe parcursul romanului. El compune un scenariu de film iar Gelu Popescu scrie o carte , așadar lectorii asistă la nașterea de la sine a unei cărți , prin relevarea procesului elaborării ei. ► **metaroman . Patricia Waugh în studiul *Practising Postmodernism , Reading Modernism*** observă că una din cele mai frecvente tehnici ale codului postmodern este inserția în text tocmai a actului de scriere .Autoreflexivitatea metafictională este indusă de codul postmodern : „ *Este Zare Popescu un personaj în romanul Zmeura de câmpie ?*”/ „*Nu există o cronologie a lucrurilor povestite . Înlănțuirea lor depinde mai degrabă de relevanța vocii celui care intervine, de știința lui de a povesti , dar și de șocul inițial , de obicei anunțat ca fiind viitorul șoc a ceea ce povestește. Detaliul mărunț poate schimba întreaga semnificație a unei povești și poate determina succesul celui care decide să continue.*

„Naratorul este permanent preocupat de a strecura în text notații autoreferențiale, declarații teoretice observații ironice și autoironice despre tehnicile romanului realist , care întrețin ideea existenței unui **metaroman** .

SINTAXA PERSONAJELOR

Căutarea identității este tema care unește destinele personajelor Zare Popescu, Radu A. Grințu și Gelu Popescu, copii pierduți de părinți în epoca tulbură de după război, crescuți în orfelinat, lipsiți de identitate într-o lume în care s-au amestecat nu numai registrele stării civile, ci și valorile morale. Originea necunoscută și complexul de orfan se concretizează în modalități diferite ale reconstrucției biografice: etimologie, cinematografie, genealogie.

Zare Popescu este pasionat de etimologii (face o arheologie a sensurilor) și de istorie, pe care o judecă în funcție de numele obiectelor. Teoria lui, elaborată cu mijloace de autodidact, arată că istoria este alcătuită din oameni, obiecte, nume și povești, iar a descoperi trecutul înseamnă a descoperi relațiile dintre aceste patru elemente. Deși din cauza acestei teorii este respins la Facultatea de Istorie, ea ocazională corespondența cu fostul său profesor de istorie, Valeducean, și discuțiile cu Grințu.

Radu A. Grințu, camaradul și prietenul său, absolvent al Facultății de Litere, dar având diverse ocupații (pedagog, ghid ONT) înainte de a profesa într-un sat de câmpie, are și el nostalgia altei cariere. Și-a dorit să devină regizor de film, iar căutarea identității se realizează prin înregistrarea obiectelor, a oamenilor, a întâmplărilor din viața sa, într-un scenariu cinematografic imaginar. Întreg romanul poate fi socotit o ficțiune a personajului Radu A. Grințu, ambiguitate cultivată subtil de scriitor. Relatările lui Zare ori ale lui Gelu sunt metamorfozate de Grințu într-un scenariu de film care să copieze fidel realitatea, utilizând cele mai inovative tehnici cinematografice: focalizarea, filmarea cu încetinitorul, jocul de prim-planuri, colajul de imagini simbolice. Numai că realizarea propriu-zisă îi ridică o serie de probleme personajului, care bineînțeles scot în evidență dilemele lui Nedelciu însuși.

Gelu Popescu, mezinul, este colegul mai mic al lui Zare la Casa de copii școlari din Sinaia și elev la Liceul de Mecanică Fină, unde Grințu este pedagog. El nu se refugiază în imaginație precum ceilalți doi, ci pornește pe cont propriu o „anchetă genealogică”. „Spion” al prozatorului, ascultă povestea unui fost învățător, Popescu, din comuna Burlești, apoi a altui bătrân, Anton Grințu, ca și a altor povestitori întâlniți întâmplător, face un raport pe care îl dezvăluie abia la final. Interesat de cercetările lui Gelu este Grințu, față de care mezinul apelează la tehnica amânării pentru a-l obliga să se implice în propria istorie. Aceasta este și strategia autorului față de cititor. Gelu Popescu consemnează rezultatele anchetei sale, „într-un raport complet”, o pasișă după primul document în limba română care s-a păstrat, Scrisoarea lui Neacșu din Câmpulung (1521), cu elemente ale stilului administrativ actual (proces-verbal). El află că cei trei tineri nu sunt rude de sânge, iar între părinții lui Zare și Grințu au existat legături de dușmănie și delațiune. Cei doi copii au trăit un timp în casa învățătorului Popescu, vocea plângăcioasă din prima amintire a lui Zare aparținând lui Grințu, care se credea fratele lui mai mare. Însă Gelu nu află nimic despre propriul trecut, iar lipsa acestor „semne, urme ale unor oameni care bănuia el că-i fuseseră părinți”, îl transformă într-un narator necredibil, iar ca personaj, consideră că a nu-și fi cunoscut părinții este o „infirmitate”, fiind și el, prin descendența din oameni cu destine marcate de război, „un mutilat de război.”

Zare Popescu refuză să-și caute tatăl pentru că, necunoscând vremurile tinereții acestuia, „nu ar putea interpreta reacțiile lui la întâmplările proprii vieți”, dar decide că îl vrea ca frate pe **Gelu Popescu**, deși acesta își pune chiar numele sub semnul întrebării: „poate că nici nu mă cheamă Popescu.” Clișeu al prozei șaizeciste, investigarea biografiei paterne care duce la imaginea unui tată căzut pradă unei greșeli politice și devenit astfel victimă a istoriei, se transformă în romanul lui Mircea Nedelciu în refuz al lumii tatălui, vinovat de a-și fi părăsit fiii.

Singurul fapt precis este descoperirea unui spațiu-matrice al acestor tineri fără identitate socială, satul Burlești. Zmeura din grădina fostului învățător simbolizează copilăria pierdută.

Mircea Nedelciu apelează la limbaj ca principal **mijloc de caracterizare a personajelor principale sau episodice**, pentru că romanul include o serie de anecdote, scurte narațiuni fără legătură cu firul epic. Însă „omul e stilul” iar personajele se caracterizează prin calitățile de povestitori; limbajul poartă indici ai vârstei, ai categoriei sociale, ai nivelului de cultură și chiar indici morali cum este cazul palavrăgiului din tren despre care Gelu îi explică Anei: „*Și el a trebuit să-și modifice calitățile caracterului. I-a fost frică tot timpul. Și încercând să se adapteze ai văzut ce a devenit: o canalie. Nu ezită niciun moment să mintă și să jure strâmb pentru a vieții mai bine.*”

2 SCENE EMBLEMATICE ÎN ROMAN

Proza lui Nedelciu nu are o acțiune propriu-zisă. Romanul nedelcian se fundamentează pe destinele unor marginali, excentrici, orfani crescuți în perioade de timp diferite la casa de copii din Sinaia. Cei trei protagoniști, Radu A. Grințu, Zare Popescu și Gelu Popescu, dezvăluie personalități total diferite, dar obsesii comune: identificarea modalității adecvate pentru luarea în stăpânire a propriei biografii / existențe. Fără să își fi întânit vreodată părinții, fără să își cunoască locurile natale, aceștia interacționează de mai multe ori pe parcursul vieții, însă întâlnirile surprinzătoare nu au nimic providențial din moment ce întretărirea propriilor destine mai mult le ambiguizează identitatea. Cunoscându-l pe Gelu la orfelinat, Zare îl declară fratele său, bazându-se exclusiv pe coincidența numelui (oarecum incert) de familie. După ce ratează admiterea la facultate de Istorie, Zare își satisface stagiul militar, călătorește o vreme apoi se angajează șofer la un șantier de la Canalul Dunăre – Marea Neagră, trimițându-i cu intermitențe bani fratelui mai mic care învața la Liceul de Mecanică Fină. În armată îl întânește pe Grințu, un profesor suplinitor de limba română, veșnic nemulțumit de sistemele ce îi condiționează creativitatea. Până să se angajeze ca ghid turistic Radu A. Grințu lucrează ca pedagog exact la liceul lui Gelu, fiind fascinat de preocupările și ideile elevului din anul terminal.

Scena 1. Până la **finalul romanului**, Zare va crede în concepția sa revoluționară asupra istoriei, pe care o împărașește constant unui fost profesor prin intermediul unor scrisori cvasiteoretice. El promovează o metodologie alternativă de studiere a istoriei și consideră că trecutul nu poate fi cunoscut și redat, din prezent putând fi emise doar adevăruri parțiale, doar imagini artificiale. Transpunându-și teoria la nivelul existenței cotidiene, Zare este convins de inutilitatea căutării propriilor părinți. Chiar găsindu-i, el nu are cum să-i cunoască, cu atât mai puțin să se cunoască. Memoria este vagă și înșelătoare, trecutul se conduce după reguli misterioase, necunoscute iar realitatea imediată este ilogică supusă unui provizorat continuu. **Simptomatic rămâne în acest sens, episodul narativ** al reîntâlnirii cu fostul coleg de bancă Mușu. Zare îl identifică în chipul bărbatului pe băiatul de zece ani cu care împărtășea cele mai curioase distracții, dar o distanță rece învăluie momentul. Începe să se simtă străin de copilul ce era și își dă seama că amintirile fărâmițează eul, în loc să recupereze o biografie individualizantă: „În timp ce încercam din nou să îl reconstitui pe Mușu din micile gesturi, m-am gândit că într-adevăr trupul nostru nu este decât o mașină cu care încercăm să țesem, din tot felul de fire fără legătură, cuvinte, relații, întâmplări, eforturi, imaginea a ceea ce trebuie să spunem că este un EU.

Scena 2. Gelu Popescu este singurul dintre cei trei orfani care dezvoltă o cercetare de teren cu scopul identificării părinților. Ca un detectiv aflat incognito în misiune, adolescentul ajunge în localitatea natală și ascultă poveștile demne de Hanu Ancuței spuse de sătenii ce participă la prepararea țuicii. Gelu află prea puține despre propria biografie (...poate nici nu mă cheamă Popescu), însă îl descoperă pe fostul infanterist Anton Grințu de la care află istoria probabilă a primei copilării a pedagogului Radu A., după cum și intersectarea spectaculoasă cu Zare încă din acea vreme: un anume Popescu Florea l-ar fi denunțat pe Anton Grințu la securitate, iar copilul acestuia Radu, ar fi fost dat în custodia familiei Popescu, înainte cu câteva săptămâni de nașterea lui Zare. **Scena melodramatică** este excelent interpretată de criticul Sanda Cordoș în prefața ediției din 2005.: „*Investigarea adevăratei biografii paterne duce de cele mai multe ori la imaginea unui tată căzut pradă unei greșeli politice și devenit astfel o victimă a istoriei. În investigația lor, personajele nedelciene, descoperă, dimpotrivă, o generație paternă vinovată de a se fi dușmănit și vândut, de a-și fi abandonat propriii fii și de a-i fi înzestrat cu o biografie plină de pete oarbe. Departe de a fi un „roman împotriva memoriei”, Zmeura de câmpie” este un substanțial roman al memoriei, unul dintre cele mai tulburătoare din întreaga literatură română postbelică, în care memoria s-a adăpostit adesea. Aici, anamneza nu mai împacă și nu mai absolvă, ca în proza obsedantului deceniu, ci, dimpotrivă, desface și sfâșie. Ea se încheie, ca într-un scenariu dionisiac (Zare se recomandă într-unul din epistolele sale „un susținător al mitului dionisiac”) nu cu sacralizarea, ci cu sfârtecarea zeului, adică a tatălui absent.”*

BIBLIOGRAFIE

Mircea Nedelciu, *Opere III, Zmeura de câmpie*, Editura Paralela 45, Pitești ,2014

Eugen Simion , *Scriitori români de azi*, Ed. Cartea românească, București, 1978;

Roland Barthes, *Obviu și obtuz*, Editura Tact, Cluj-Napoca , 2015 ;

Umberto Eco, *Opera deschisă. Formă și nedeterminare în poeticile contemporane*, București, Editura pentru Literatură Universală, 1969 ;

Ihab Hassan, *The Dismemberment of Orpheus, Toward a Postmodern Literature*, nd edition, N.Y., Oxford University Press, 1982 ;

Mircea Cărtărescu , *Postmodernismul românesc*,Ed. Humanitas, București, 1995 ;

Patricia Waugh , *Practising Postmodernism, Reading Modernism*, London, Routledge, 1992 .